

Oton Župančič

POMLAD V OKTOBRU

*Zagoreli so gozdi, zagorelo je žito,
v plamenih sta grad in pristava;
hrôpe morjé, v motne grome zavito,
in tovarna, železna trdnjava,
z brodovja čaka signala.*

*V jesensko pokrajino sivo
dirja na ves dir
vlak s plamenečo grivo
in seje v prostranstvo nemir.
Burja raznesla
vroča je gesla
v vso rusko šir.*

*V goro grmadi se mrak;
poln bliskavic je zrak.*

Kdo to igra na klavir?

*Na duše človeške, kdor znaš, zaigraj!
Pred množice stopi, glas jim daj,
uberi ogromni stotisočglavi zbor,
to odposlanstvo vseh ljudstev,
in kipenje razburkanih čustev
razbičaj v strast
poženi v upor,
v poslednji boj za oblast!*

Kdaj?

Zdaj!

Povelja se križajo, glasi
si nasprotujejo.
Kaj sklepa mesto? Kaj v vasi
sovjeti snujejo?
Kam ti divjajo tanki?
Mar generali zaroto kujejo?
Delavec, kmet, vojak, mornar,
pri nas doma in po sveti,
so res pretéhtani, res prešteti?
Smo vsi na postojanki?
Je zrela stvar?
Bo uspela stvar?
Kdaj sproži se naj?
Zdaj?

Kdo zna na splašenem konju sedeti
in z mirnim pogledom in varno rokó
lisico naravnost v oko zadeti?
Kdo?
On ki mu ni, kje bo jedel, kje spal,
pod streho ali na planem,
s prijatelj ali na samem;
ki silo volje je v sebi zbral,
prebistril nešteto src in glav
in trdno in sveto v bodočnost verjame.
On čutil pod prsti bo dobe utrip,
pogodil bo dan in uro in hip
in udaril na tipke
ko zemlja in kruh in svobôda in mir
in Partije čast
in ljudstva oblast,
vse, vse bo viselo na nitki
in vse v eni sami nagli dobljeno bo bitki.

Za ure in ure sta se zaprla
s tovarišem Stalinom;
gorelo je čelo, sencà in ušesa:
neznanska so časov se brezna odprla,
v vrtince dogajanja sta se zazrla,
na drobno pretresla

*in vnovič in vnovič pregnetla načrt,
postavila zgradbo in spet jo podrta
in v duhu preskušala véliki zlom.
Skoz njuno srce pravica je tekla,
in ljudska volja, vsa vroča, in pekla,
kot peče dihteča ljubezen in srd.
In sta začutila: odlašek je smrt,
in rekla:
„Sproži se naj!
Zdaj!“*

*In tisto noč se po sredi razpočil je stari svet,
in iz jedra krvavega nov mu je skočil planet,
ves mlad.*

*Ptice v Sibiriji sonce zakrijejo,
kadar neso na sever pomlad;
burno s perutmi bijejo,
oznanjajo pomlad;
oči spod rádostne sijajo,
pozdravljajo pomlad.*

*O, glejte, kaj je po stepah in tundrah poskrbite naše družine!
O, glejte, kaj vseokrog pogumnih je bratov brez domovine!
Njim vsem iz noči te oktobrske sonce pomladno zdaj sine!*